

Gevilde schoonheid

De Kunsthal in Rotterdam toont vanaf zaterdag rond de zestig keramieken beelden van Carolein Smit (1960). De Bredase kunstenaar ziet schoonheid in de dood. 'Je krijgt maar één leven en daar moet het in gebeuren.'

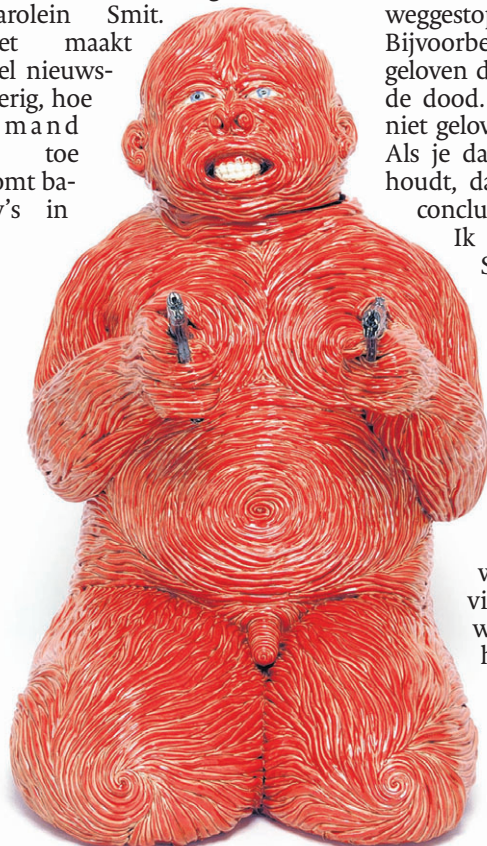

Carolein Smit, 'Twee rammetjes' (2008, keramiek, 38 cm hoog)

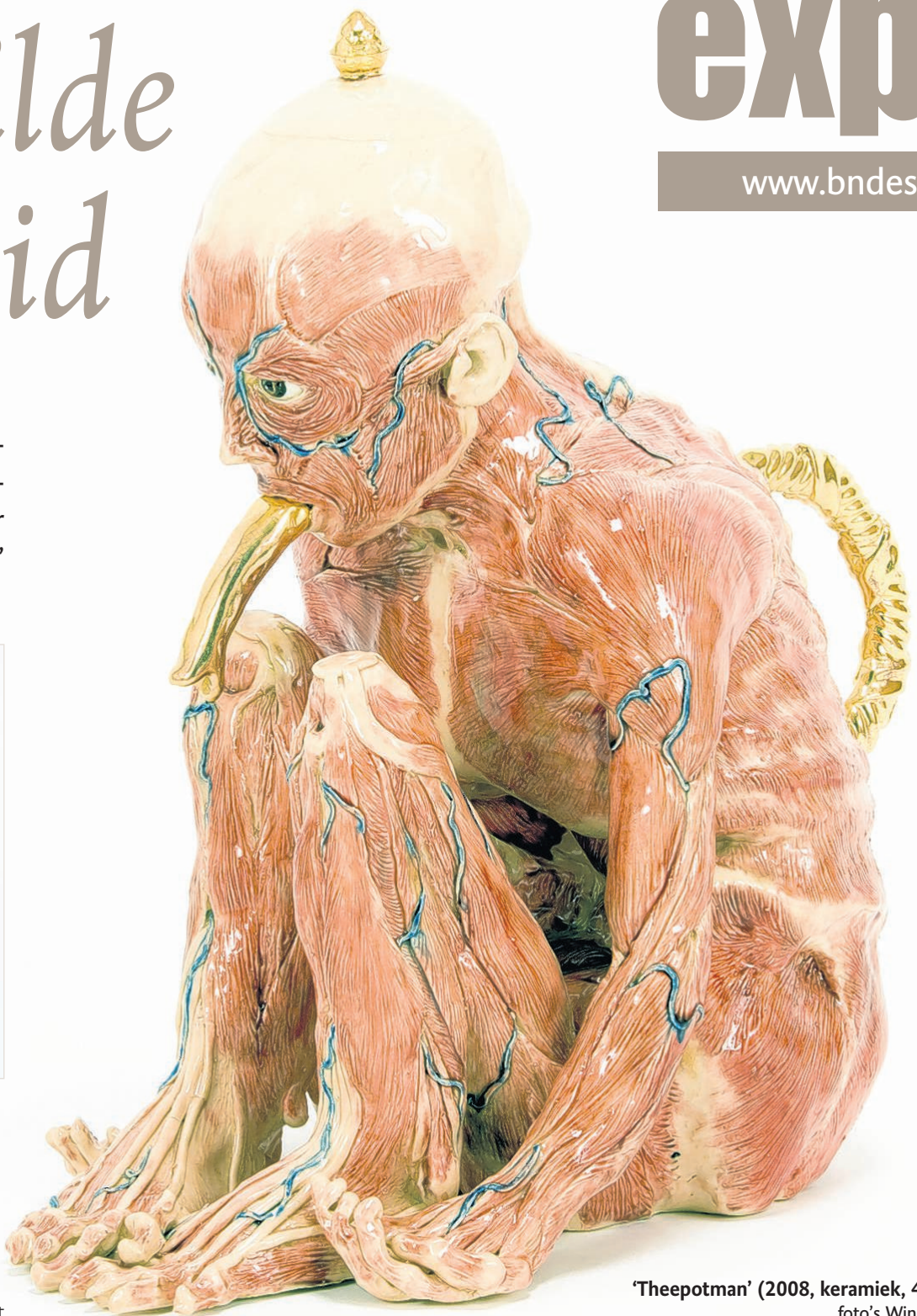
door **Annelies Vlaanderen**

Boven op haar werkkamer in een herenhuis aan de Bredase Teteringenstraat is Carolein Smit nooit alleen. Altijd kijkt een skelet vanuit zijn stoel mee – voorzover een skelet kan meekijken. Hij zit er niet voor jan met de korte achternaam. Als Smit wil weten hoe een vinger of voet precies in elkaar zit, hoeft ze maar op hem toe te lopen. Levend gezelschap is er ook, in de vorm van twee zwarte hondjes die luisteren naar de naam Vosje en Haasje. Ook zij hebben wel eens een model gestaan. Leven en dood, mensen en dieren, huid en haar: daar draait het werk van Smit om. Dat lijkt een wel heel algemene karakteristiek, maar wie haar keramiek kent – en er is geen verzamelaar in Nederland die dat niet doet – weet wat ermee bedoeld wordt. Smit, op de academie St. Joost in Breda geschoold als lithografe en daarna geswitcht

naar de keramiek, is evenzeer gefascineerd door de schoonheid als door de dood. Voeg die twee elementen samen, en je krijgt – in haar geval, dan – een uniek rariteitenkabinet: een rood geglaazuurde baby die je met ontvelde grimas toelacht, een hond die gouden tranen huult, een met gaatjes geperforeerde muis aan een parelsnoer, een driekoppig lammetje op een tapijtje, en weer een baby met een pistool in zijn knuistjes. Macaber, jazeker. Tegelijkertijd vertederend, en soms zelfs grappig. Uiterst vakkundig gemaakt. Zie daar de handtekening in klei van Carolein Smit. Het maakt wel nieuwsgierig, hoe iemand er toe komt baby's in

'Rode baby met pistolen' (2003, keramiek, 35 cm hoog)

'Theepotman' (2008, keramiek, 45 cm hoog)
foto's Winnifred Limburg

geville toestand te willen boetsen. „Ik ben gefascineerd door de dood”, begint ze. „Vroeger hoorde de dood meer bij het leven. Kijk maar naar de stillevens uit de Gouden Eeuw die volzitten met *memento mori*-symboliek. Gedenk te sterven! Langzaam is de dood weggestopt, onzichtbaar gemaakt. Bijvoorbeeld omdat veel mensen geloven dat er nog een leven is na de dood. Dat doe ik niet. Ik ben niet gelovig. Hierna houdt het op. Als je dat idee in je achterhoofd houdt, dan kom je tot maar één conclusie: verdorie, 't moet nú!

Ik krijg daar veel pit van.”

Smit werkt hard, zeven dagen per week. Ze maakt een kleine dertig beelden per jaar die in de meeste gevallen als warme kadetjes over de toonbank gaan. „Maar dat wil niet zeggen”, begint ze zelf, „dat mijn werk door iedereen gewaardeerd wordt. O nee! Sommigen vinden mijn werk afschuwelijk!” Ze lacht. „Kitsch, hè. Zoals ik bijvoorbeeld met goud en nepedelstenen werk. Dat mag niet.” Daar staat dan weer een spontaan compliment van de Belgische kunstenaar Jan Fabre tegenover. „Die zag mijn werk in Watou en riep meteen: 'Welk

'Aracolibroertjes' (2002, keramiek, 95 cm hoog)

een revelatie!.

Juist dat controversiële karakter maakt haar beesten, baby's en reliquie-achtige beelden zo intrigerend. Je hebt niet in één oogopslag te pakken wat het beeld wil zeggen. Eerst denk je: schattig haasje, maar wat is die rode kraag om zijn nek? Dat blijkt dan zijn gevilde kopje te zijn. Het is een ernstig spel met leven en dood, dat Smit speelt. Dat spel komt terug in haar verzamelingen, die op planken, tafels en achter vitrines staan tentoongesteld. Voornamelijk dieren,

van glas of keramiek, van Meissen-porselein of soms van stof, zoals de hondjes met hun knikkende kopjes, bekend van de hoedenplanken van auto's. Of de schenkkannen in de vorm van dieren, of het opgezette muisje. Soms van bekende kunstenaars, zoals Bernard Heesen en Simone van Bakel, soms van rommelmarkten. „Deze bijvoorbeeld”, zegt ze, wijzend op een plastic inktvis met als prooi een vrouw in zijn armen, en ze proest het uit.

Dan, weer serieus, als haar gevraagd wordt hoe het is om nu in de Kunsthal te exposeren: „Heel bijzonder. Het gaat om zo'n zestig werken, uit de laatste tien, twaalf jaar. Maar als ik geweten had hoeveel werk het was...” Ze doelt onder meer op de kunst om de oudere werken die al jaren in het bezit zijn van verzamelaars, op tijd en heelhuids op de expositie te krijgen. Een paar dagen voor de opening is nog niet alles geregeld. Haar vriend, fotograaf Winnifred Limburg, sjouwt tijdens het interview het land door om nog de laatste objecten op te halen. En dan nog moet er nog veel gebeuren. De hint wordt opgepakt. Hoogste tijd om Carolein weer alleen te laten. Nou ja, alleen. Haar hondjes zijn er ook nog, en het skelet.

Tentoonstelling: Huid en haar. Beelden van Carolein Smit. Te zien in de Kunsthal, Rotterdam. Van 16 januari t/m 11 april.

Carolein Smit

- Beeldend kunstenaar (keramiek)
- Geboren in Amersfoort (1960)
- Opleiding: 1979-1984 - Academie St Joost, Breda (lithografie)
- Woont en werkt in Breda
- 1993: Prix de Rome Tekenen, eervolle vermelding
- 1996: switch naar keramiek
- 1998 e.v.: vele exposities in binnen- en buitenland
- Werk in collecties van o.a. Interpolis, Eneco Energie, Victoria and Albert Museum, Museum Beelden aan Zee

www.caroleinsmit.nl